

Riktlinjer om träd och trädfällning

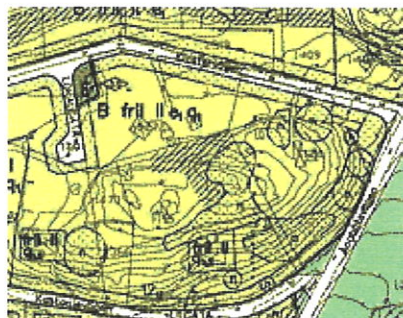
Riktlinjerna fungerar bland annat som underlag när kommunen ska bedöma ansökningar om marklov.

Normalt krävs inte marklov för att fälla träd på egen fastighet. Men kommunen får i detaljplan och områdesbestämmelser besluta att marklov krävs för trädfällning för att skydda natur- och kulturhistoriskt värdefulla miljöer. När ansökningar om marklov för trädfällning handläggs ska kommunen väga allmänna intressen mot enskilda intressen. Bygglovenheten handlägger ansökningar och lämnar information om lovplikten.

Var gäller lovplikten?

Lovplikt för trädfällning avser oftast enbart tomtmark men ibland även allmänplats - park och naturmark. Lovplikten kan vara generell för området enligt bestämmelse på plankartan eller i planbeskrivningen. Bestämmelsen är ofta: "marklov krävs för trädfällning av träd med stamdiameter över 15 cm på en höjd av cirka 1 meter över mark."

Bild (del av plankarta): Inom de områden som är markerade med n krävs marklov för trädfällning.

I ett beslut om detaljplan kan finnas en detaljerad skötselplan för ett park- eller naturområde som sköts av en samfällighet eller vägförening. Kommunen kan som markförvaltare teckna skötselavtal med enskilda eller en grupp av fastighetsägare. I båda dessa fall gäller att om trädfällning är lovpliktig så ska marklov sökas hos bygglovenheten.

Inom områden som omfattas av strandskyddsbestämmelser enligt miljöbalken kan även dispens från strandskyddet krävas innan trädfällning.

Riksintressen och skydd för värdefulla områden

Lovplikt för trädfällning sammanfaller till stor del med de områden i Nacka som är utpekade som riksintressen enligt miljöbalken. De har getts den klassningen därför att de har speciella värden eller så speciella förutsättningar att de bedömts vara betydelsefulla för landet i sin helhet.

Två exempel på områden som är av riksintresse för kulturmiljövård är farleden in mot Stockholm - och Storängen i centrala Nacka. Ett annat

Chatta med oss

kustområdet och skärgården som omfattar hela Nackas kust cirka 300 meter in på land.

Bild: Storängen är en riksintressant kulturmiljö, med särskilda regler till skydd för både landskap och byggnader.

Lovplikten kan även vara införd i samband med att man har tagit i anspråk ett naturområde för ny bebyggelse och då vill spara naturvärden.

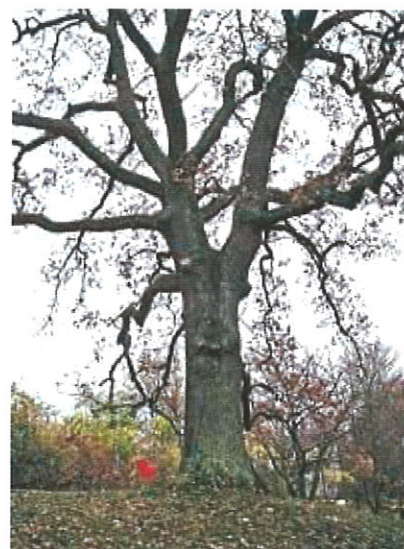
Skäl för att bevara träd

Kulturhistoria, stads- och landskapsbild

Träden kan vara en källa till kunskap om platsens historia: Alléer kan berätta om en gammal väg till en gård, hamlade träd minner om jordbruk, fruktträdgårdar om ett nedlagt trädgårdsmästeri, stora skogbevuxna naturtomter om äldre fritidshusområden.

Träd har, både i uppvuxna trädgårdar och i bevarad natur, upplevelsevärden för den som bor, promenerar eller färdas i ett område.

Bild: Skogalundshöjden. Lovplikt för trädfällning ska bidra till att tallskogen bevaras.

Ekologiskt hållbart

Träd och högre vegetation har stort värde för närmiljön och ger gynnsamt lokalklimat då de skyddar bebyggelse från starka vindar, ger svalka varma sommandagar och mildare klimat vintertid.

Träd kan dämpa trafikbuller, rena luften från partiklar, ta upp koldioxid och släppa ut syre. Syremängden från ett träd motsvarar en persons syrebehov och 25 träd kan ta upp en bils koldioxidutsläpp. Träd och annan vegetation kan hindra läckage av näringsämnen till vattendrag och sjöar.

Kalavverkning kan leda till att mark försumpas. Omfattande fällning av träd utsätter kvarvarande träd för risk för att stormfällas. Kalhygge på en fastighet påverkar även grannfastigheterna.

Bild: Stora träd som viktiga inslag i ölandskapsbilden (Storängen).

Biologisk mångfald

Träd kan skydda mot hårda vindar och skapa uterum. Träden är livs

svampar, insekter, fåglar och andra djur och bidrar till stor biologisk

Chatta med oss

träd, särskilt ekar, är värdefulla då de kan utgöra livsmiljö för 1 500 olika arter.

Handläggning av ansökan om marklov för trädfällning

Handläggare på bygglovenheten gör en bedömning av de skäl för trädfällning som beskrivits, trädets värde och eventuella skaderisker. Ofta görs ett besök på tomten, ibland kan foton räcka som underlag. Därefter görs en avvägning mellan enskilt och allmänt intresse och handläggaren formulerar ett förslag till beslut.

Allmän bedömning av träd

Generellt bedöms träden efter kondition, storlek och ålder i relation till normal livslängd för aktuellt trädslag. Vissa träd som ek, ädellövträd och tall har ofta förutsättningar att leva många hundra år. Andra, som asp och björk, har kortare livslängd och får skador tidigare och kan bli riskträd.

Riskträd

Risk för stormfällning eller ras på grund av skada:

- Bedömning görs av trädets kondition, ålder och storlek, förankring i marken, lutning i förhållandet till områdets förhärskande vindriktning, närhet och lutning i förhållandet till byggnad, parkering och väg.
- Ett skadat träd kan bedömas som värdefullt för landskapsbilden och den biologiska mångfalden. Här bedöms trädets värde efter eventuell beskärning/kronreducering.
- Även ett dött träd kan vara aktuellt att bevara med hänsyn till landskapsbild och trädets värde för den biologiska mångfalden. Vid risk för vindfällning eller ras ska kronreducering eller beskärning till högstubbe -"ruinträd" - utföras.

Trädets värde för landskapsbilden

Värdet för helhetsmiljön och områdets karaktär bedöms med hänsyn till följande:

- Hur exponerat trädet är i landskapet, mot allmän väg/gata, vattenled, grannar, allmänning. Ett solitärträd kan vara av stort värde för helhetsmiljön, även som dött eller halvdött, som till exempel flerhundraåriga trädruiner av ek.
- Det kan finnas värde i även vindpinade/snedväxta träd, som var för sig inte är vackra men som i grupp har högt värde för helhetsmiljön som t.ex. i karg skärgårdsmiljö och på hållmarker där fällning av ett enskilda träd helt kan ändra områdets karaktär.

Chatta med oss

- I vissa naturtyper är någon eller några trädarter karaktärsväxter. Planbeskrivningen kan innehålla information om detta. Vid bedömning av ansökan om trädfällning bör man syfta till att förstärka naturtypen om det är förenligt med områdets bebyggande.

Bild: Alléträden vid en gammal väg i Svindersvik berättar om historien.

- Återplantering kan ställas som villkor i beslut då fällning tillåts av ett träd som är värdefullt för landskapsbild eller som utgör en skyddsvärd art. Beslutet kan då innehålla krav på art/storlek.

Möjlighet att ordna sin tomt - enskilda intressen

Enskilda intressen kan vara:

- risk för skada då ett träd är gammalt, skadat eller lutar mot huset,
 - att rotsystemet påverkar husets grundläggning,
 - att träd växer för tätt och konkurrerar med varandra,
 - önskan om att ordna en solig uteplats, en yta för odling, infart eller parkering, bostadshus, uthus eller friggebod,
 - olägenhet på grund trädskugga. Här gäller det att göra en bedömning av förhållandena på tomten i övrigt.
- Bild:* Att träd konkurrerar med varandra kan vara ett skäl till fällning.

Olovlig trädfällning

Då olovlig trädfällning upptäcks är bygglovenheten skyldig att ingripa. Detta kan innebära att fastighetsägaren kan bli skyldig att betala en avgift. Föreläggande om återplantering av träd kan utgöra en del av påföljden.

Handlingar vid ansökan om marklov för trädfällning

[Här kan du läsa om de handlingar du behöver när du ansöker om marklov för trädfällning](#)

Riktlinjerna antogs av miljö- och stadsbyggnadsnämnden den 5 mars 2009

Chatta med oss

Sidan uppdaterades:
28 februari 2022 KL 10:39

[Chatta med oss](#)